

บทที่ 9

จิตรกรรมสีน้ำมัน (OIL PAINTING)

การวาดภาพด้วยสีน้ำมัน (OIL PAINTING) พัฒนาอย่างรวดเร็วตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 16 จนกระทั่งถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ 400 ปี ซึ่งเป็นกรรมวิธีทางจิตรกรรมที่แพร่หลายอย่างกว้างขวาง เมื่อประมาณ 20 ปีที่ผ่านมาได้มีสีบางชนิด เช่น สีอะคริลิก สังกะสีต่าง ๆ ทยอยมาเป็นคู่แข่งที่สำคัญ แต่สีน้ำมันก็ยังคงเป็นสื่อในทางจิตรกรรมที่ได้รับความนิยมแพร่หลายอยู่ดี

สีน้ำมันทำมาจากผลสีแห้ง ๆ นำมาผสมกับยางเหนียว ๆ ในจำนวนพอเหมาะ ซึ่งยางเหนียว ๆ นี้ได้มาจากน้ำมันพืชต่าง ๆ เช่น น้ำมันลินสีด น้ำมัน อัตราส่วนการผสมกันระหว่างสีกับน้ำมันผสมสีไม่มีสูตรที่แน่นอน ซึ่งการใช้อัตราส่วนการผสมที่แตกต่างกันจะมีผลทำให้ผิวหน้าของภาพแตกต่างกันไปด้วย เช่น อาจจะทำให้ดูสีที่บตัน ดูโปร่งใส ดูเป็นผิวมัน ดูเป็นผิวด้าน

การใช้สีน้ำมันมาผสมกับผงสีมีประวัติการใช้มายาวนาน เริ่มต้นตั้งแต่การใช้สีน้ำมันมาเป็นส่วนประกอบของการเขียนสีฝุ่น แต่เราก็ไม่สามารถที่จะชี้เฉพาะลงไปได้ว่า การใช้สีน้ำมันกับสีเริ่มต้นจริง ๆ เมื่อใด ต่อมาได้มีการพัฒนามาสู่การใช้สีน้ำมันที่เป็นตัวสีน้ำมันอย่างแท้จริง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า เริ่มมาจากศิลปินชาว Flemish Quattrocento ในศตวรรษที่ 15 และอาจกล่าวได้ว่า van Eyck เป็นผู้มีอิทธิพลต่อศิลปินหลายคน และได้แพร่ไปถึงอิตาลี โดยเฉพาะในกลุ่มศิลปินสกุลเวนิส

จากคุณสมบัติที่คงทน มีความยืดหยุ่นได้หลายประการ สีน้ำมันได้เป็นที่นิยมสูงขึ้นเรื่อยมาไม่ว่าจะเป็นการเขียนภาพขนาดใหญ่ในห้อง หรือการเคลื่อนย้ายออกไปเขียนนอกห้อง โดยวิธีม้วนพับผ้าไปไป

Titian (1490 - 1576) ในฐานะที่เป็นจิตรกรชั้นปรมาจารย์ของเวนิส มีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาทางด้านกรรมวิธีและความเป็นไปได้ต่อการเขียนภาพสีน้ำมัน

ศิลปินกลุ่มสกุลช่างเวนิช กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้วางรากฐานในการเขียนภาพสีน้ำมัน ศิลปินอีกผู้หนึ่งที่มีส่วนทำให้การเขียนภาพสีน้ำมันแพร่หลาย คือ Rubens (1577 - 1640)

ซึ่งผลงานของเขาแสดงลักษณะของสีน้ำมันได้อย่างแท้จริงและสมบูรณ์แบบ วิธีการเขียนภาพของ Rubens เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญมากในการเขียนภาพสีน้ำมัน เขาประสบความสำเร็จในการเขียนภาพและการทำงานอย่างมีระบบเป็นขั้นตอน และได้วางกฎเกณฑ์ทางจิตรกรรมสีน้ำมัน จนจิตรกรอีกหลายรุ่นต่อมา ก็ยังคงใช้วิธีการที่ Rubens กำหนดเอาไว้

ในสมัยศตวรรษที่ 18 สีน้ำมันได้มีการผลิตตลอดออกจำหน่ายในลักษณะเตรียมสีสำเร็จรูปบรรจุในถุงหนัง และใช้ต่อมาจนถึงช่วงกลางศตวรรษที่ 19 หลอดสีที่ผลิตจากดีบุกบรรจุสีสำเร็จรูปได้ออกจำหน่ายในท้องตลาด จนยังคงลักษณะนี้จนถึงปัจจุบัน

ในต้นศตวรรษที่ 20 ผลงานสีน้ำมันของกลุ่ม Post - Impressionist ใช้วิธีการเขียนที่แปลกประหลาดไปจากศิลปินกลุ่มอื่น ๆ ในสมัยเดียวกัน เช่น การโปะป้ายสีหนา ๆ ของ Van Gogh (1853 - 90) หรือผสมสีระบายในภาพของ Gauguin (1848 - 1903) แต่ทั้งวิธีการใช้สีและกรรมวิธีในการระบายสีของศิลปินทั้งสองนี้กลับมีอิทธิพลอย่างสูงต่อผลงานจิตรกรรมสีน้ำมันในยุคศตวรรษที่ 20 ช่วงต่อ ๆ มา

ตั้งแต่ยุค Impressionism เป็นต้นมา สีน้ำมันได้มีขายเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง และมีการผลิตจำนวนสีให้เลือกใช้มากมาย

หลังจากที่มีการแต้มสีหนา ๆ แบบ Impasto ของ Van Gogh ก็ได้มีผลงานของกลุ่ม Expressionist และ Abstract-Expressionist คล้คลาย การใช้สีน้ำมัน โดยการปาดสี, หยอดสี หยดสี ลงไปบนกระดาษรองรับอย่างอิสระ ซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่หักเหแนวความคิดในการใช้สีน้ำมันจากแบบเก่า ๆ ไปสู่แนวทางใหม่

พื้นระนาบสำหรับสีน้ำมัน

(SURFACES)

ผ้าใบ (Canvas)

ผ้าใบเมื่อนำมาซึ่งให้ตั้งบนกรอบไม้สี่เหลี่ยม จะมีคุณสมบัติยืดหยุ่นตัวดีและเหมาะสมสำหรับการระบายสีน้ำมันลงไป

ผ้าใบสำหรับงานสีน้ำมัน การทดผ้าจากผ้าฝ้าย, ผ้าลินิน, หรือทอผสมกันระหว่างผ้าฝ้ายกับผ้าลินิน ผ้าใบลินินแท้เป็นผ้าใบที่ดีที่สุด แต่มีราคาค่อนข้างแพง ผ้าใบลินิน

เนื้อดีจะทอแน่น โดยเห็นทอจะตัดขวางกันเป็นมุม 90 องศา โดยสม่ำเสมอและไม่มีปุ่มบนเนื้อผ้า

ผ้าใบลินินชนิดราคาถูกก็ใช้ได้ แต่จะมีปุ่มปมของด้านบนเนื้อผ้าและการทอค่อนข้างหยาบ จึงต้องลงพื้นที่ดีเป็นพิเศษ อาจจะใช้กระดาษทรายช่วยลูบเบา ๆ ด้วยก็ได้

ผ้าฝ้ายส่วนใหญ่จะขึงตึงได้ไม่ค่อยดี และไม่ดูดสีรองพื้นได้ดีเท่ากับผ้าลินิน

ถ้าเป็นภาพเขียนขนาดเล็กควรเลือกใช้ผ้าใบที่ทอด้วยฝ้าย เพราะผิวของผ้าเรียบ แต่ถ้าเป็นภาพเขียนที่ใหญ่ เช่น ประมาณ 12 ตารางฟุต ควรเลือกใช้ผ้าใบลินิน เพราะจะยืดหยุ่นตัวได้น้อยกว่าผ้าฝ้าย สำหรับผู้ที่ชอบเขียนสีหนา ๆ หรือแสดงรอยฝีแปรงผ้าใบที่ทอด้วยลินินดูจะเหมาะสมกว่ามาก

วิธีที่ง่ายและสะดวกที่ศิลปินหรือผู้เรียนศิลปะนิยมกันมากคือ การซื้อผ้าใบที่รองพื้นสำเร็จรูป หรือแม้กระทั่งขึงบนกรอบไม้เรียบร้อย ซึ่งสามารถหาซื้อได้ง่าย มีให้เลือกหลายขนาด แต่ก็เป็นทางเลือก ราคาแพง และเป็นการขาดประสบการณ์ส่วนตัวในการทำเฟรม

แผ่นไม้ (Plywood)

แผ่นไม้เป็นวัสดุที่ค่อนข้างจะยุ่งยากในการใช้ เพราะไม่สามารถดูดซึมสีและน้ำมันได้ดี แห่งช้า บางครั้งอาจจะโค้งงอและแตกได้ การเลือกแผ่นไม้มาใช้เขียนสีน้ำมัน จะต้องเลือกไม้แก่ที่อบแห้งอย่างดีจากโรงงาน และควรจะมีขนาดหนาน้อยกว่า 1 นิ้ว ก่อนที่จะนำแผ่นไม้ไปใช้ควรตามไม้ไว้ด้านหลัง 2 ตัว เพื่อป้องกันการบิดงอของแผ่นไม้ แผ่นไม้ที่ดีที่สุดคือไม้มอสออกกานี้

แผ่นไม้อัด (Metal)

เนื่องจากแผ่นไม้กระดาน มีราคาแพงมาก จึงใช้ไม้อัดแทนได้ ไม้อัดที่ใช้ควรเป็นขนาดหนา 6 มม. ขึ้นไป โดยลงพื้นบนแผ่นไม้อัด เช่นเดียวกับลงบนผ้าใบ หรือใช้ผ้าใบผึงด้วยกาวติดบนแผ่นไม้อัดแล้วลงพื้นบนผ้าใบ

แผ่นโลหะ (Metal)

ศิลปินชาว Dutch นิยมใช้แผ่นทองแดงเขียนภาพสีน้ำมัน โดยเฉพาะในยุคของ Van Eyck แต่นิยมเขียนเป็นภาพขนาดเล็กที่ใช้ความระมัดระวังและเก็บรายละเอียดมาก บางครั้งนำไปใช้เป็นเครื่องประดับร่างกายได้ การเตรียมพื้นแผ่นโลหะก็เพียงใช้กระดาษทรายขัดผิวโลหะก็สามารถเกาะจับกับสีน้ำมันได้

กระดาษ (Paper)

กระดาษแข็งชนิดหนาที่สุด สามารถนำมาลงสีรองพื้นแล้วใช้เขียนภาพสีน้ำมันได้เช่นกัน ถึงแม้จะไม่ทนทานมาก แต่ก็เหมาะสำหรับการทำงานบางโอกาส เช่น งานศึกษาค้นคว้า, งานสเก็ตช์, งานนอกสถานที่, งานสำหรับนักศึกษาฝึกหัด

การขึงผ้าใบ

(Stretching a canvas)

1. เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อม คือ ผ้าใบ ไม้สำหรับทำกรอบสี่เหลี่ยม ตะปู 2 นิ้ว และ ½ นิ้ว เลื่อย เหล็กฉาก ไม้บรรทัด คีมดึงผ้าใบ ที่ยิง (Staple gun) มีด หรือกรรไกร เศษไม้อัด

2. นำท่อนไม้ทั้ง 4 ท่อนมาต่อให้เป็นกรอบไม้สี่เหลี่ยม ซึ่งมีวิธีเข้ามุมได้หลายวิธี

3. ใช้เหล็กฉากวัดตรวจสอบมุมต่าง ๆ ให้ได้มุม 90 องศา ทั้ง 4 มุม โดยใช้เศษไม้อันเลื่อยเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉากสอดกอดติดที่มุมของกรอบไม้ทั้ง 4 มุม ทั้งนี้อาจจะใช้เหล็กรูปตัว L ยึดมุมแทนไม้อัดก็ได้

สำหรับงานที่มีขนาดใหญ่ ควรใช้ไม้ความชวงกลางของกรอบไม้ เพื่อป้องกันการบิดหรือคด และการแอ่นของกรอบไม้ เนื่องจากแรงดึงของผ้าใบ

4. ตัดผ้าใบให้ใหญ่กว่ากรอบไม้ ด้านละประมาณ 1½ , - 2 นิ้ว

5. เริ่มขึงผ้าใบบนกรอบไม้ โดยใช้ที่ยิง ยิงไปที่จุดกึ่งกลางของด้านทั้ง 4 จะสังเกตเห็นได้ว่าจุดที่เริ่มดึงที่สุดคือส่วนกลางของผ้าใบ

6. ใช้ที่ยิงและคีมดึงผ้าใบซึ่งต่อไปจนสุดที่มุมทั้ง 4

7. พับมุมผ้าใบยิงเก็บให้เรียบร้อย

(ในกรณีที่ต้องการถอดผ้าใบม้วนเก็บเมื่อเขียนเสร็จแล้ว ควรใช้ตะปูสั้นสอดกอดแทนการใช้ที่ยิง โดยตอกไม้ให้จมมิดเกินไปเพื่อสะดวกต่อการถอนตะปูออก)

การรองพื้น

(Size and Ground)

การรองพื้นผ้าใบที่จะใช้เขียนภาพสีน้ำมันเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะมีผลต่อการระบายสี ความคงทนของสี และความไม่เปลี่ยนแปลงของสี การรองพื้นผ้าใบจำเป็นต้องทำ 2 ขั้นตอนคือ

1. การรองพื้นชั้นที่ 1 หรือการรองพื้น (size)
2. การรองพื้นชั้นที่ 2 หรือสีรองพื้น (ground)
1. การรองพื้นชั้นที่ 1 หรือการรองพื้น (Size)

พื้นระนาบต่าง ๆ โดยเฉพาะผ้าใบควรจะมีการรองพื้นในชั้นที่ 1 เพื่อเป็นชั้นตัวกันไม่ให้น้ำมันจากสีหรือจากการรองพื้นครั้งที่ 2 ซึมเข้าไปถึงเนื้อผ้าใบ การเตรียมรองพื้นในชั้นที่ 1 ที่ง่ายที่สุดคือ การใช้กาวผสมกับน้ำให้เหลวพอประมาณ แล้วทาเคลือบผิวหน้าของผ้าใบ

2. การรองพื้นชั้นที่ 2 หรือสีรองพื้น (Ground)

หลังจากที่ลงการรองพื้นไปแล้วชั้นหนึ่ง ชั้นตอนต่อไปในการเตรียมพื้นสำหรับสีน้ำมันคือการลงสีรองพื้น สีรองพื้นจะทำหน้าที่ 2 ประการ คือ ช่วยป้องกันไม่ให้น้ำมันซึมเข้าไปถึงเนื้อผ้าใบ หรือระนาบรองรับอื่น ๆ และช่วยให้สีน้ำมันเกาะติดได้ดี การลงสีรองพื้นมีหลายวิธีดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 Oil ground เป็นวิธีการลงรองพื้นผ้าใบที่ดีที่สุด มีส่วนผสมโดยน้ำหนักของน้ำมันสน 6 ส่วน : น้ำมันลินสีด 1 ส่วน : สีขาว (White lead หรือ Flake white) ทาทับกัน 2 ครั้ง แล้วทิ้งไว้ให้แห้งประมาณ 1 - 1½ เดือน

2.2 Gesso ground เกสโซมีขายเป็นชนิดบรรจุกระป๋อง แต่ถ้าต้องการจะเตรียมเองก็ใช้ส่วนผสมโดยน้ำหนักของผงสีขาว (Whiting) 1 ส่วน : กาว (Glue size) 1 ส่วน เวลาใช้ผสมน้ำให้เหลวพอประมาณ ทาทับกัน 2 - 3 ครั้ง

2.3 Emulsion ground เป็นส่วนผสมโดยน้ำหนักของกาว (glue size) 1 ส่วน : น้ำมันลินสีด ½ ส่วน : ผงสีขาว (Whiting) 1 ส่วน : Zinc oxide 1 ส่วน

ข้อดีของการรองพื้นแบบนี้คือ แห้งเร็ว โดยใช้เวลาทิ้งไว้ประมาณ 7 วัน ก็ใช้เขียนภาพได้

2.4 Acrylic ground สีของพื้นอะครีลิคสามารถนำมาใช้กับงานสีน้ำมันได้ การรองพื้นแบบนี้อาจจะทำได้โดยไม่ต้องลงพื้นกาวก่อน และช่วยให้ภาพเขียนมีความหนาแน่น ไม่เกิดรอยแตกกร้าวหรือไม่เกิดการผิตเพี้ยนของสี Acrylic ground มีขายเป็นแบบสำเร็จรูปบรรจุกระป๋อง หรือถ้าต้องการจะเตรียมเองก็ทำได้โดยใช้ Acrylic medium ผสมกับ Titanium white

2.5 การรองพื้นโดยใช้สีพลาสติก ก็เป็นวิธีที่ง่าย เหมาะสำหรับนักเรียนนักศึกษาใช้ ถึงแม้ความคงทนจะมีไม่มาก แต่ก็มีความถูกต้อง วิธีของพื้นควรผสมสีพลาสติกสีขาว

กับน้ำให้เหลวพอประมาณ แล้วทาประมาณ 2 - 3 ชั้น สีพลาสติกใช้เวลาแห้งตัวประมาณ 2 - 4 ชั่วโมง

น้ำมันผสมสีน้ำมัน

(MEDIUMS)

น้ำมันผสมสี คือ น้ำมันที่สามารถรวมตัวกับสี ทำให้ระบายสีได้ง่ายขึ้น เมื่อน้ำมันระเหยแห้งไป ก็จะคงเหลือเฉพาะเนื้อสีติดอยู่บนระนาบรองรับ น้ำมันผสมสีที่นิยมใช้ คือ น้ำมันลินสีด (Linseed oil) , Poppy oil , Walnut oil , และน้ำมันอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติแห้งเร็ว ๆ

สี

(PAINTS)

โรงงานโดยทั่วไปจะผลิตสีน้ำมันออกจำหน่ายอย่างน้อย 2 ระดับ ชนิดที่มีเครื่องหมายกำกับว่า “ Artists “ หรือสีสำหรับศิลปินจะมีคุณภาพดีเชื่อถือได้ ส่วนอีกระดับหนึ่งที่บางครั้งจะกำกับไว้ว่าเป็น “ Students “ แต่ถ้าไม่กำกับไว้ก็จะมีเฉพาะชื่อยี่ห้อเท่านั้น สีระดับหลังนี้จะมีราคาถูกกว่าชนิดแรกและโดยทั่วไปจะมีคุณภาพต่ำกว่า

การทำสี (Making paint)

สีที่ทำมาจากโรงงานมีขายแบบสำเร็จรูปตามร้านขายเครื่องเขียนทั่วไป แต่บางครั้งความชื้นเหนียวของสีในหลอดก็เป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการตัดสินใจซื้อ ในสีราคาถูกบางครั้งจะมีน้ำมันเยิ้มมากเกินไปเพราะทางโรงงานบรรจุไว้มากเพื่อป้องกันสีแห้งความชื้นเหลวของสีจึงไม่มีมาตรฐานแน่นอนทำให้ศิลปินบางคนต้องบดสีใช้เอง

การจัดกลุ่มสีน้ำมัน (Oil colors)

เนื่องจากสีน้ำมันมีสีจำแนกออกเป็นจำนวนมากมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและง่ายต่อการเลือกใช้จึงขอจัดกลุ่มสีน้ำมันออกเป็น 7 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มสีขาว (Lead white, Flake white, Zinc white, Titanium white)
2. กลุ่มสีแดงและสีม่วง (Rose madder, Alizarin crimson, Cadmium red, Vermilion, Ultramarine red, Caput mortuum, Mare violet Ultramarine violet)

3. กลุ่มสีเหลือง (Ochre, Naples yellow , Cadmium yellow, chrome yellow , Yellow lake, Raw sienna, Zinc yellow)

4. กลุ่มสีน้ำเงิน (Ultramarine blue, Cobalt blue, Cerulean blue, Prussian blue, Monastral blue, Prussian blue

5. กลุ่มสีน้ำตาล (Burnt sienna, Raw umber, Burnt umber, Cassel brown, Prussian brown)

6. กลุ่มสีเขียว (Oxide of chromium, Emerald green, Ultramarine green, Monastral green)

7. กลุ่มสีดำ (Vine black, Lamp black , Bine black)

จากการจัดกลุ่มสีที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่ามีสีจำนวนมากมาย ซึ่งการใช้สีอาจจะไม่จำเป็นต้องซื้อทั้งหมด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะงานและความชอบของผู้ใช้เอง อย่างไรก็ตามก็ติดารางสีข้างล่างนี้จะเป็นการเสนอแนะชื่อสีที่จำเป็นสำหรับผู้ที่เริ่มต้นศึกษา และมี ทุนทรัพย์น้อย

สีหลัก	สีเสริม
1. กลุ่มสีขาว (หลอดใหญ่) - Zinc white - Flake white	- Lead white
2. กลุ่มสีแดงและม่วง - Cadmium red light - Alizarin crimson	- Cadmium scarlet - Venetian or Light red - Rose medder - Cobalt violet *
3. กลุ่มสีเหลือง - Cadmium yellow light - Cadmium yellow deep - Yellow ochre	- Cadmium Orange - Cadmium Lemon * - Raw sienna - Naples yellow *
4. กลุ่มสีน้ำเงิน - Cobalt blue - Ultrama-ine blue	- Cerulean blue - Maganese blue * - Thalo blue *
5. กลุ่มสีน้ำตาล - Burnt sienna - Raw umber	- Burnt umber

6. กลุ่มสีเขียว	- Viridian	- Emerald green * - Thalo green *
7. กลุ่มสีดำ	- Lamp black	- Ivory black
		หมายเหตุ : - สีเสริมที่มี เครื่องหมาย คือ สีที่ใช้บ่อยมากกว่า สีอื่น

วัสดุอุปกรณ์สีน้ำมัน (EQUIPMENT)

1. พู่กัน (Erushes)

1.1 พู่กันขนอ่อน (sable brush) ทำมาจากขนสัตว์เซเบิลสีแดง ตามปกติจะเป็น
คู่กันแบบใช้ในการระบายผสมผสานสีเข้าด้วยกัน หรือระบายสีเพื่อให้ได้รอย
เรียบ

1.2 พู่กันขนแข็ง (Bristle brush) ทำมาจากขนหมูชนิดแข็งที่ฟอกแล้ว ซึ่งถือว่าเป็น
พู่กันที่เหมาะสมและใช้ได้ดีที่สุดในงานเขียนภาพสีน้ำมัน นิยมใช้พู่กัน
ขนแข็งระบายหรือเกลี่ยสีให้กลมกลืน และจะมีรูปร่างพู่กันเบา ๆ บนผิวหน้า

ลักษณะรูปร่างของพู่กันสีน้ำมัน มีดังนี้

1. Eright พู่กันขนสั้นเป็นรูปสี่เหลี่ยม เหมาะสำหรับระบายสีที่ชันและหนา ใช้
สำหรับพื้นที่ใหญ่ ๆ

2. Round พู่กันกลม ขนของพู่กันจะรวมกันแหลมที่ปลาย ใช้ระบายแตะแต้มในพื้นที่
เล็ก ๆ เพื่อเก็บรายละเอียด หรือในส่วนที่ต้องการระบายเนื้อสีที่บาง ๆ

3. Filbert พู่กันแบนที่มีปลายขนค่อย ๆ กลมมน มีประโยชน์สำหรับทำรอยป้ายสีที่
รุนแรง

4. Flat พู่กันแบน มีลักษณะคล้ายกับพู่กัน Bright แต่ขนพู่กันยาวกว่า เหมาะสำหรับ
ระบายสีในบริเวณพื้นที่กว้าง ๆ

5. Chisel – edge พู่กันแบบปลายตัดคนคล้ายปลายสิ่ว ใช้สำหรับตัดขอบตัดมุมหรือ
ตัดเส้นตรง

6. Badger blender มีรูปร่างคล้าย ๆ กับแปรงทาครีมโกนหนวด ใช้เกลี่ยสีเปียกให้ซึมผสมเข้าหากัน

7. Fan brush พู่กันรูปพัด ใช้สำหรับแต้มตะและเกลี่ยสีเปียกจะให้ลักษณะสีที่ผสมอย่างนุ่มนวล และกลมกลืนกันมาก

2. เกรียง (Palette Knife and Painting knife)

เกรียงสำหรับงานสีน้ำมัน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามลักษณะการใช้งาน คือ

1. เกรียงผสมสี (Palette Knife)

2. เกรียงระบายสี (Painting Knife)

1. จานสี (Palette)

จานสีรูปไตทำด้วยแผ่นไม้มีรูสำหรับสอดนิ้วหัวแม่มือถือจานสี แบบนี้มีประโยชน์สำหรับการเขียนภาพบนผ้าใบขนาดใหญ่บนขาหยั่ง เพราะสามารถถือจานสีไปมาได้สะดวก ส่วนการเขียนภาพภายในห้องอาจจะใช้จานสีที่มีขนาดใหญ่วางอยู่กับที่ก็ได้ เช่น แผ่นหินอ่อน, แผ่นกระจก, แผ่นพลาสติก, แผ่นโลหะ หรือแผ่นไม้

4. กระบวยใส่น้ำมัน (Dipper)

กระบวยหรือกระป๋องเล็ก ๆ ออกแบบมาสำหรับติดบนขอบของจานสี ใช้ใส่น้ำมันผสมสี

5. ขาหยั่ง (Essel)

ขาหยั่งมีหลายขนาดหลายแบบให้เลือก ตั้งแต่ขนาดใหญ่โตสำหรับใช้ในห้องปฏิบัติการศิลปะสามารถปรับความสูงและความเอียงลาดได้ จนถึงขนาดน้ำหนักเบาทำด้วยอลูมิเนียมซึ่งสามารถพับหัวเคลื่อนที่ได้โดยสะดวก

ขาหยั่งที่ใช้ในสถานศึกษาศิลปะจะต้องมีจำนวนมาให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ดังนั้น การออกแบบขาหยั่ง นอกจากเรื่องประโยชน์ใช้สอยแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงการเก็บซ้อนกันแบบประหยัดเนื้อที่ด้วย

6. โต๊ะทำงาน

ควรมีโต๊ะทำงานอยู่ใกล้ กับขาหยั่งเพื่อที่จะวางสิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ โต๊ะทำงานนี้ยังใช้เป็นที่ปรึกษา คั่นคว่ำ สเก็ตซ์งาน และจะเป็นการดีถ้าโต๊ะทำงานมีลิ้นชักสำหรับเก็บของ

7. กล่องใส่อุปกรณ์

กล่องใส่อุปกรณ์ ควรเลือกซื้อชนิดที่เป็นโลหะเพราะมีความทนทาน นอกจากจะใช้ประโยชน์สำหรับเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ แล้ว ยังสะดวกในกรณีที่จะใส่ของออกไปเขียนรูปนอกสถานที่ด้วย

8. อื่น ๆ

นอกจากที่กล่าวมาแล้วก็ยังมีสิ่งเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ อีก เช่น สมุดสเก็ตช์ ดินสอกระป๋อง แก้ว โหลใส่น้ำมันล้างสี เศษผ้าเช็ดฟูกัน กระดาษชำระ ฯลฯ

กรรมวิธีการเขียนภาพสีน้ำมัน (TECHNIQUES)

ในระดับพื้นฐาน เราอาจจะกล่าวได้ว่าภาพเขียนสีน้ำมันแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. ภาพเขียนสีน้ำมันชนิดเก็บละเอียด ภาพเขียนชนิดนี้ต้องใช้ความระมัดระวังในการลงสี ศิลปินหรือช่างเขียนจะต้องมีความอดุสาหะสูง ภาพเขียนแต่ละภาพใช้เวลาเขียนนาน โดยการค่อย ๆ แต่งแต้มสีบาง ๆ ลงไปบนผ้าใบ
2. ภาพเขียนสีน้ำมันชนิดลงสีเร็ว ภาพเขียนชนิดนี้ใช้วิธีลงสีลงไปโดยตรง มีชื่อเรียกว่า Alla prima การเขียนภาพจะเสร็จสมบูรณ์โดยลงสีเพียงครั้งเดียว และนิยมใช้สีทึบแสง ซึ่งจะปิดทับสีชั้นล่างได้หมด ใช้เวลาเขียนที่รวดเร็ว สะท้อนให้เห็นบรรยากาศในเวลานั้นและใช้การป้ายสีด้วยรอยฟูกันที่รุนแรง

กรรมวิธีการเขียนภาพสีน้ำมัน (Techniques)

กรรมวิธีการเขียนภาพสีน้ำมันมีหลายวิธีแต่จะขอกล่าวถึงเฉพาะวิธีที่สำคัญ ๆ และแสดงลักษณะเด่นที่ชัดเจนดังต่อไปนี้

1. Alla prima จิตรกรส่วนใหญ่ที่เขียนภาพสเก็ตช์ทิวทัศน์แล้วนำมาเขียนเป็นภาพจริงในห้องทำงานภายหลัง มักจะใช้วิธีสเก็ตช์แบบ Alla prima โดยสีจะถูกระบายลงไปบนระนาบรองรับอย่างอิสระและดูตื่นเต้น ความสดของสีสามารถที่จะจับบรรยากาศของช่วงเวลาและถ่ายทอดความรู้สึกในขณะนั้น

2. การร่างภาพ การเขียนภาพสีน้ำมันโดยทั่วไปจะต้องเริ่มต้นด้วยภาพร่างอย่างง่าย ๆ เพื่อให้เป็นเค้าโครงของภาพ เส้นร่างภาพอาจจะใช้ดินสอ , ถ่านเขียนลงบนพื้น

ระนาบรองรับ ซึ่งสามารถระบายทับด้วยสีทึบแสงในภายหลัง หรือเมื่อร่างภาพด้วยดินสอเสร็จ แล้วอาจจะใช้สีบาง ๆ ใส ๆ ทาเคลือบภาพให้ทั่ว ซึ่งวิธีหลังนี้จะมองทะลุไปเห็นเส้นร่างได้

3. การลงสีชั้นต้น (Underpainting) ไม่ว่าภาพร่างจะถูกเขียนลงไปบนระนาบรองรับหรือไม่ก็ตาม กรรมวิธีที่จะละทิ้งไปไม่ได้คือ วิธีการ Underpainting ซึ่งเป็นการลงสีเบื้องต้นในการกำหนดวรรณะ และน้ำหนักของภาพ ในขั้นต้นของการลงสีแบบนี้ ควรใช้สีเพียง 1 - 2 สี และระบายอย่างบางมาก ๆ โดยสีจะต้องผสมด้วยน้ำมันผสมจำพวกลินสตันน้อย แต่ใช้น้ำมันและลายสีจำนวนมาก ๆ และใช้พู่กันขนาดใหญ่ในการระบายสี

4. การระบายสีหนา (Impasto) การระบายสีหรือป้ายสีหนา ๆ ลงไปบนระนาบรองรับด้วยเกรียง กรรมวิธีนี้จะให้ลักษณะพื้นผิวที่ดูหยาบเป็น 3 มิติ

5. ระบายสีทับซ้อนกัน (Scumoling) เป็นกรรมวิธีการใช้สีทึบแสงสีอ่อนระบายทับลงบนสีทึบแสงเข้มในลักษณะที่สีชั้นล่างที่ลงไว้อย่างไม่เรียบสม่ำเสมอ แล้วทิ้งไว้ประมาณ 3 อาทิตย์ จึงลงสีอ่อนเคลือบทับจะเกิดสีปิดทับกันบางส่วน และสีชั้นล่างบางส่วนก็เล็ดลอดออกมาให้เห็นในร่องรอยที่แหวก ๆ

การเคลือบภาพ (Varnishing a finished painting)

ความจริงการเคลือบภาพไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับงานสีน้ำมัน เพราะสีน้ำมันจะค่อยมัวหมองลงไป ถ้าเราแขวนหรือเก็บให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและมีการเอาใจใส่ดูแล นอกจากนี้สีน้ำมันเคลือบภาพ จะทำให้ภาพเขียนออกเป็นสีเหลืองไปตามอายุได้เร็วขึ้น แต่ข้อดีของการเคลือบภาพก็มีคือ อาจจะช่วยป้องกันภาพเขียนจากสิ่งไม่บริสุทธิ์ต่าง ๆ ในอากาศที่จะทำให้ผิวหน้าของภาพแตกกร่อนหรือสีเปลี่ยนไป และการเคลือบภาพยังช่วยทำให้สีในภาพดูสดใสขึ้น การเคลือบภาพเหมาะสำหรับงานที่มีลักษณะผิวหน้าเป็นสีหนาหรือไม่เรียบ

การเคลือบภาพควรจะทำหลังจากเขียนภาพเสร็จและทิ้งให้แห้ง 3 - 6 เดือน แต่ถ้าเป็นการเขียนสีหนาควรใช้เวลาให้สีแห้งก่อนจะเคลือบภาพอย่างน้อย 6 เดือนขึ้นไป

น้ำมันเคลือบภาพที่ดีที่สุดคือ ชนิด Soft resin spirit varnish ถ้าต้องการให้ผิวเป็นมันให้ใช้ Damar หรือ Mastic ถ้าต้องการให้ผิวด้านใช้ Wax varnish แต่โดยทั่วไปช่างเขียน มักจะใช้แลคเกอร์สเปรย์ฉีดเคลือบภาพซึ่งให้ผลในแง่ความสะดวก แต่ความทนทานถาวรมีไม่มากนัก การเคลือบภาพที่ดีควรใช้แปรงหรือพู่กันใหญ่ระบายน้ำมันเคลือบให้บางที่สุด ปิดแปรงไปมาได้ทุกทิศทาง และหยุดปิดทันทีเมื่อเห็นว่าไม่มีร่องรอยของแปรงแล้ว

